

18. Martirology of the Ukrainian Churches. 4 t. T. 2. Ukrainian Catholic Church: Doc., Materials, Christians. Samizdat Ukraine / order. and ed. : Osip Zinkevich, Taras Lonchyna. - Toronto: Smoloskyp, 1985. 839 p.
19. Marusik T. Attitude of the Soviet Government to the Ukrainian Greek Catholic Clergy (1944-1946) // Questions of the History of Ukraine: Collection of Scientific Papers. Chernivtsi, 2000. T.4. P.179-186.
20. Marchuk V. Greek-Catholics of Ukraine in 1914-1923 / VV Marchuk // Gilea: scientific bulletin. 2014. Issue 89. pp. 26-28.
21. Paschenko V. Greek Catholics in Ukraine: From the 40s of the XX century to the present / V. Pashchenko. Poltava: [bv.v.], 2002. 615 p.
22. Peak R. Volodymyr Sterniuk - "I did what I could. And I never saw anything more" / Knygodruk - Lviv, 2018. 152 p.
23. Political History of Ukraine. XX century: At 6 t. (Redecor: I.F. Kuras (head), etc.) K.: Genesis, 2002-2003. ISBN 966-504-256-4 T. 4: Ukraine in the Second World War, 1939-1945. The head is V. I. Kucher. Kyiv, 2003. 584 pp.
24. Sterniuk V. "There must be a prayer ...": conversation with Metropolitan / conducted by Neonila Shpakovskaya Bratun, Bogdan Vovk // For a Free Ukraine. July 27, 1991. C 2.; Autobiography of Bishop Volodymyr Sterniuk / Volodymyr Sterniuk // Life as a feat for Christ / Sevastian Dmitruk. - Lviv, 2007. 11-13.; Speech to Pope John Paul II on the installation of the legal structure of our church / Volodymyr Sterniuk // Patriarchate. 1990. Chis. 9 (wednesday). Pp. 9-10.
25. Shaiko O. Following the Confessor of Faith Volodymyr Sterniuk [Electronic resource] / Oleksandr Sheyko // Photos of the old Lvov. 2016. May 15 Access mode: <http://photolviv.in.ua/slidy-spovidnyka-viry-volodymyra-sternyuka/>
26. Yuushishin P. The Lviv Cathedral in 1946 in the fate of Metropolitan of the UGCC Volodymyr Sterniuk and his family / Drahomanovsky historical studios. Collection of scientific works of young historians. 2018. Vip. 4 (8). Pp. 263-277.

УДК 378:159.923

Тодосійчук В.М.

Інформаційно-методичний
центр управління освіти і науки
Сумської міської ради

МОТИВАТОРИ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІВ

Сьогодні проблема дослідження ефективності системи мотивації та стимулювання педагогічних працівників у навчальних закладах набула важливого значення, оскільки вирішення завдань, які стоять перед системою освіти, можливе лише за умови створення належної мотиваційної системи, здатної спонукати педагогічних працівників навчальних закладів до ефективної діяльності. В статті йдеться про пошук таких форм і методів мотивування педагогічних працівників, які б сприяли підвищенню результативності їх роботи.

Ключові слова: мотивація, самовдосконалення, самореалізація, внутрішня мотивація, зовнішня мотивація.

Тодосійчук В.М. Мотиваторы деятельности педагогов.

Сегодня проблема исследования эффективности системы мотивации и стимулирования педагогических работников в учебных заведениях приобрела важное значение, так как решение задач, стоящих перед системой образования, возможно только при условии создания надлежащей мотивационной системы, способной побудить педагогов учебных заведений к эффективной деятельности. В статье речь идет о поиске таких форм и методов мотивации педагогических работников, способствующих повышению результативности их работы.

Ключевые слова: мотивация, самосовершенствование, самореализация, внутренняя мотивация, внешняя мотивация.

Todosiychuk V.M. Motivators of teachers.

Today, the problem of researching the effectiveness of the system of motivation and stimulation of pedagogical workers in educational institutions has become important, since the solution of the tasks facing the educational system is possible only with the creation of a proper motivational system capable of encouraging teachers of educational institutions to work effectively. The article deals with the search for such forms and methods for the motivation of pedagogical workers, contributing to an increase in the effectiveness of their work.

Keywords: motivation, self-improvement, self-realization, intrinsic motivation, extrinsic motivation.

Краща освіта для всіх – така мотивація яка стоїть за практично всіма реформами освіти, а отримати оцінку якості та ефективності шкільних систем – справедливе прагнення кожної країни. На сьогодні, одним із значимих є міжнародний порівняльний рейтинг оцінювання знань школярів – PISA. У 2018 році Україна вперше взяла участь у міжнародному рейтингу. І хоча повний звітний аналіз буде оприлюднено в грудні 2019 року, можемо звернутися до результатів попереднього рейтингу.

Результати PISA – 2015 року вкотре сколихнули хвилю дискусій як всередині країн-учасниць, так і на міжнародному рівні. У Франції б'ють на сполох через дуже високу нерівність у доступі до якісної освіти та застарілі методи викладання. У США обговорюють доцільність єдиного загальнодержавного стандарту та шукають ефективні шляхи для залучення кращих вчителів. Німеччина вкотре розмірковує про ранній розподіл дітей за різними програмами підготовки. Адже ці країни не ввійшли до п'ятірки найкращих у системі підготовки учнів за компонентами: природничі науки, читання, математика (таблиця 1) [3].

Таблиця 1

Порівняльна таблиця показників країн-учасниць міжнародного порівняльного рейтингу оцінювання якості школярів (PISA – 2015)

	Природничі науки	Читання	Математика
Сінгапур	556	535	564
Японія	538	516	532
Естонія	534	519	520
Тайпей (Китай)	532	497	542
Фінляндія	531	526	511

Зауважимо, що серед п'ятірки лідерів 3 східноазійські країни та 2 європейські, при цьому Сінгапур уже вдруге поспіль займає найвищі позиції в освітньому рейтингу.

Чимало експертів погоджуються, що одна з причин успіху східноазійських країн у PISA – особливе ставлення до освіти.

Країни Східної Азії сфокусовані на досягненні високих освітніх результатів. Освітяни Сінгапуру говорять навіть про «освітню гонку озброєнь». Для опису культурної налаштованості щодо освіти у Сінгапурі дедалі частіше вживають слово «kiasu», яке означає «страх відставання від інших» [2].

Показовими, в плані східноазійського феномену, є цитата з книги «Найрозумніші діти у світі і як вони стали такими», яка описує іспити у школі Південної Кореї: «...іспит стає подією загальнонаціонального масштабу, учнів випускних класів, які йдуть на іспит, урочисто вітають молодші школярі, як спортсменів, які виходять на ринг. Результати іспитів, окремих шкіл та регіонів тривалий час обговорюються політиками, експертами, вчителями...». При цьому батьки, вчителі та самі учні переконані, що навчальні досягнення є у першу чергу результатом важкої і послідовної роботи, а не наслідком уроджених здібностей. Переконаність, що наполегливість та послідовність у навчанні беззаперечно дасть хороший результат – одна з ключових причин успіху східноазійських країн.

Децентралізація та автономія – одна з причин успіху системи освіти невеликої 1,3-мільйонної Естонії, чию територію можна зіставити з Харківською чи Одеською областями. Після розвалу Радянського Союзу в країні не було ані адекватних підручників, ані грошей на освіту, ані розуміння того, як вчити дітей. Тоді уряд прийняв рішення: дати закладам освіти більше свободи, максимально децентралізувавши управління школами – усі повноваження по керуванню середньо-освітніми закладами переходили місцевим громадам [1].

Серйозним мотиватором діяльності педагогічної спільноти є заробітна плата, яка відрізняється позитивною динамікою, в тому числі й щодо представників інших професій, робить професію вчителя престижною та шанованою (таблиця 2).

Таблиця 2

Зростання середньої зарплати вчителів Естонії

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Середня заробітна плата вчителя (у євро)	10	83	97	812	30	1025	135
Середня заробітна плата працівника з вищою освітою в країні (у євро)	84	92	39	887	49	1005	065
Співвідношення зарплати вчителя до середньої в країні (людини з вищою освітою), %	03	9	5	92	8	102	07

Висока оплата праці педагога приваблює до роботи молодь, створює платформу для постійного самовдосконалення та професійного зростання. Учитель повинен відповідати потребам часу, володіти сучасними методами та прийомами навчання, бути професійно привабливим для учнів та батьків, мати високий рівень підготовки для реалізації державних завдань у освіті.

Останні стандарти і вимоги до знань школярів були виписані в 2014 році. Тоді ж Міністерство освіти затвердило «Стратегію безперервного навчання» на 2014-2020 роки. Саме на її основі тепер формуються шкільні програми (таблиця 3) [5].

Таблиця 3

Ключові показники Системи безперервного навчання 2020

	Ціль на 2020 рік	Стартові показники
--	------------------	--------------------

Участі дорослих в освіті	20 %	12,9 % (2012 рік)
Частка дорослих (25-64) без спеціальної і професійної освіти	Не більше 25 %	30,3 % (2012 рік)
Частка молоді віком від 18-24 років з низьким рівнем освіти, які не вчать	Менше 9%	10,5 % (2012 рік)
Відсоток учнів з навичками на високому рівні (PISA)		
а) навички функціонального читання	10%	8,4% (2012)
б) математична грамотність	16%	14,6% (2012)
в) грамотність в природничих науках	14,4%	12,8 % (2012)
Зайнятість людей віком 20-34 роки, які закінчили навчання 1-3 роки тому	Не менше 82 %	73,9 % (2012)
Відсоток людей віком 16-74 років, які володіють інформаційно-комунікативними технологіями	80%	65% (2012)
Середня зарплата вчителів загальноосвітніх шкіл у порівнянні з середньою заробітною платою працівників з вищою освітою в Естонії	Більше 1,0	0,64 (2011)

Спеціальних досліджень щодо мотиваторів діяльності педагогів на території України проводиться небагато, проте аналіз деяких з них дозволяє виокремити основні (суттєві) складові:

- внутрішня мотивація: спрямованість на процес;
- зовнішня мотивація: матеріальна винагорода;
- зовнішня мотивація: схвалення інших;
- внутрішня мотивація: самовдосконалення, самореалізація;
- інтегративна мотивація: погодженість цілей працівника із цілями колективу [4].

Найбільш значимими для сучасних педагогів, особливо молоді, залишаються потреба в самовдосконаленні та самореалізації (внутрішня мотивація) та матеріальна винагорода (зовнішня мотивація).

Це свідчить, що робота для вчителів є полігоном особистісного розвитку й професійного зростання. Цим педагогам цікаве все нове й незвичайне; вони з задоволенням виконують свою справу, що дозволяє розкрити нові сторони їхньої особистості, набуті нових професійних навичок і вмінь та розраховують, у свою чергу, на відповідну заробітну плату.

Чи достатньо на сьогодні платформ для посилення окресленої внутрішньої мотивації? З високою ступінню вірогідності можна дати позитивну відповідь. Найбільш популярними формами серед педагогів є участь у вебінарах, он-лайн курсах, методичних майстернях, сесіях Edcamp. Серйозні проблеми залишаються із зовнішніми мотиваторами діяльності, які незважаючи на реформи уряду продовжують залишатися далекими від естонських стандартів.

Новим джерелом як для подальшого стратегічного розвитку держави в галузі освіти, так і педагогічної спільноти стануть результати міжнародного порівняльного рейтингу оцінювання знань школярів PISA – 2018. Можливо саме вони стануть ще одним джерелом (додатковим) мотивації діяльності педагогів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Естонські уроки: прості рішення на шляху до найкращих шкіл. [Електронний режим доступу]: http://tvoemisto.tv/exclusive/estonski_uroky_prosti_rishennya_na_shlyahu_do_naykrashchih_shkil_90291.html
2. Новий рейтинг PISA. Шкільна освіта у Сінгапурі й Естонії краща, ніж у Фінляндії. [Електронний режим доступу]: <https://life.pravda.com.ua/society/2016/12/16/221625/>
3. Основные результаты международного исследования PISA – 2015 [Електронний режим доступу]: http://iac.kz/sites/default/files/nac_otchet_pisa-2015_final.pdf
4. Редько С.І., Панченко А.Г. Дослідження мотиваційних джерел педагогічних працівників як чинника успіху загальноосвітнього навчального закладу. [Електронний режим доступу]: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/10063/1/S_Redko_A_Panchenko_PPTP_3-4_IS.pdf
5. Як Естонія реформувала систему освіти. [Електронний режим доступу]: <https://uk.etcetera.media/groshey-nemaye-ale-vichitesya-yak-estoniya-reformuvala-sistemu-osviti.html>

REFERENCES

1. Estonian lessons: simple solutions on the slope before finding shkil. [Electronic access mode]: http://tvoemisto.tv/exclusive/estonski_uroky_prosti_rishennya_na_shlyahu_do_naykrashchih_shkil_90291.html
2. New PISA rating. School residence at Sinhgauri of the Estonian youth, nizh at Finland. [Electronic access mode]: <https://life.pravda.com.ua/society/2016/12/16/221625/>
3. The main results of the international research PISA - 2015 [Electronic access mode]: http://iac.kz/sites/default/files/nac_otchet_pisa-2015_final.pdf

4. Redko S.I., Panchenko A.G. Doslidzhennya motivatsiynih dzherel pedagogichny pratsivnikiv yak of the clerk of the success of the schoolhouse mortgage. [Electronic access mode]: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/10063/1/S_Redko_A_Panchenko_PTP_3-4_IS.pdf
5. Yak Estoniya reformed the system ovsti. [Electronic access mode]: <https://uk.etcetera.media/groshey-nemaye-ale-vi-vchitesya-yak-estoniya-reformovala-sistemu-osviti.html>

УДК 321.64

Моцак С.І., Гупало К.П.
Сумський державний педагогічний
університет імені А.С.Макаренка

ВИСВІТЛЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРІВ ТРЕТЬОГО РЕЙХУ В ШКІЛЬНІЙ ІСТОРИЧНІЙ ОСВІТІ

У статті розглядається питання висвітлення тематики німецьких концентраційних таборів Третього Рейху в шкільній історичній освіті. Зроблено аналіз викладу даної тематики в працях різних дослідників.

Ключові слова: концентраційний табір, Третій Рейх, антисемітизм.

Моцак С.І., Гупало К.П. Освещение концентрационных лагерей Третьего Рейха в школьном историческом образовании.

В статье рассматривается вопрос освещения тематики немецких концентрационных лагерей Третьего Рейха в школьном историческом образовании. Сделан анализ изложения данной тематики в трудах различных исследователей.

Ключевые слова: концентрационный лагерь, Третий Рейх, антисемитизм.

Motsak S.I., Gupalo K.P. The study of the concentration camps of the Third Reich in the school history education.

The article addresses the issue of covering the subject of the German concentration camps of the Third Reich in school history education. An analysis is made of the presentation of this subject in the textbooks of various authors.

Keywords: concentration camp, Third Reich, anti-Semitism.

Концентраційні табори – місця для примусової ізоляції реальних або передбачуваних супротивників держави, політичного режиму. На відміну від в'язниць, звичайних таборів для військовополонених і біженців, концентраційні табори створювалися з особливих декретів під час війни, загострення політичної боротьби.

Німецьке керівництво створило широку мережу різного типу концтаборів для утримання військовополонених і насильно вивезених у рабство громадян окупованих країн. При цьому використовувався досвід роботи внутрішніх концентраційних таборів, створених в Німеччині після приходу нацистів до влади. Концентраційні табори рейху були відомі жорстоким поводженням з в'язнями і нелюдськими умовами їх утримання.

Система концтаборів нацистської Німеччини явище унікальне і за своїми масштабами і за своєю жорстокістю. Пенітенціарна система Третього Рейху була визнана світовою громадськістю злочином проти людства.

Так звана політика Нового ладу в Європі диктувала консеквентно тодішньому німецькому диктаторові й його оточенню запалити світ Другою світовою війною, що забрала мільйони жертв різних народів. Третій Рейх став шукати колонізаційні простори для своєї «вибраної раси».

Він поділив людство на пануючих і рабів. Став винищувати цілі народи. Впровадив в життя нелюдську й нечувану в історії систему концентраційних таборів. Завів невилічну працю. Знехтував всі міжнародні конвенції, а девізом німецьких державних керівників стало насильство, підступні і явні мордування, щоденні розстріли та грабїж над одиницями і цілими народами.

На сьогоднішній день у вітчизняній історичній науці досі немає комплексного дослідження системи нацистських концентраційних таборів.

Вершиною цієї політики були газові камери для масового отруювання людей, а щоб не залишалися сліди злочину, крематорії III-го Рейху диміли як вдень так і вночі. Не дивно, що синонімом державного правління III-го Рейху стала система концентраційних таборів, що сама собою знищила та покалічила мільйони людей [1, с.115].

Історія німецьких концтаборів поділяє їх на три ступені. Перший ступінь – це табори праці, звані Арбайтслагер. Сюди зачисляли карні табори в поліційному значенні. До цієї категорії треба зачислити поліційні в'язниці, такі як Терезін, Брец. Ця категорія концтаборів є найбільш різновидна як по своїй формі так і по змісту. Звичайно різнилася вона від двох інших категорій своїм більш м'яким режимом, обмеженим часом ув'язнення, пересічно до кількох місяців. Однак ці формальності були тільки в початках переведеного поділу, бо в подальшому, ця різниця була поступово знищена і ці табори ставали подібними до інших концтаборів. Зовнішньо вони відрізнялися від інших, одяг військовополонених був схожий більше на цивільне вбрання, на якому не було спеціальних відзнак-номерів, волосся в'язнів не стригли. В дійсності перший ступінь був сурогатом справжніх концтаборів двох інших ступенів.